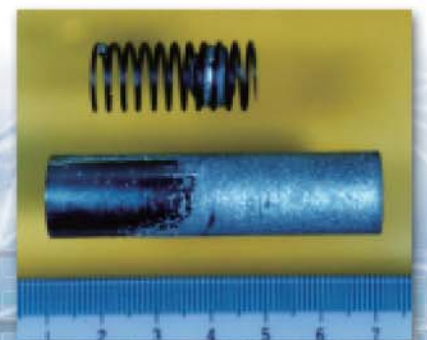
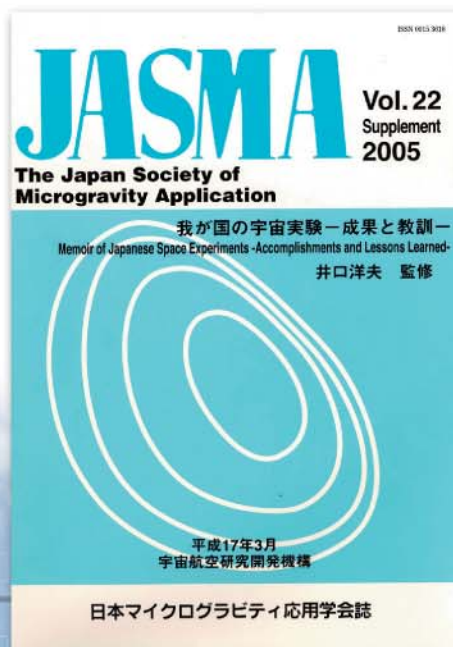

ประมวลรายงานเกี่ยวกับการทดลองทางอวกาศของประเทศญี่ปุ่น
-ความสำเร็จ และ บทเรียนที่ได้รับ-

บรรณาธิการ: ชิโรโอะ อิโนะคุจิ

บทย่อประเด็นสำคัญ

คำนำ

เอกสารเล่มนี้เป็นบทย่อประเด็นสำคัญของประมวลรายงานเกี่ยวกับการทดลองทางอวกาศของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งถูกตีพิมพ์โดยสมาคมการใชงานสภาพไร้น้ำหนักแห่งประเทศญี่ปุ่น (Japan Society of Microgravity Application) ในเดือนมีนาคม ค.ศ.2005 รายงานดั้งเดิมซึ่งถูกเขียนขึ้นมาเพื่อนักวิจัยชาวญี่ปุ่นนั้นเป็นภาษาญี่ปุ่นและมีความยาวมากกว่า 400 หน้า บทย่อประเด็นสำคัญภาษาไทยนี้ได้รับการตีพิมพ์เพื่อที่จะกระจายข้อมูลให้เป็นวงกว้างมากขึ้น เราหวังที่แบ่งปันความยินดีต่อความพยายามสำคัญๆในงานวิจัยซึ่งอาศัยสภาวะอวกาศ กับบุคคลอื่นนอกเหนือไปจากผู้อำนวยการในด้านนี้เท่านั้น

สารบัญ

Life Science

ทำไมต้องศึกษาชีววิทยาในอวกาศ?

- วัตถุประสงค์ และ วิธีการวิจัย

ของวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับชีวิตในอวกาศ 02

สรุปความสำเร็จที่สำคัญเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

ของชีวิตในอวกาศ 04

ความสำเร็จหลักๆ 05

เครื่องมือและเทคโนโลยีด้านการทดลอง

บทเรียนที่ได้รับ 08

ประเด็นการค้นคว้าด้านวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต 09

วัสดุศาสตร์

Material Science

วัตถุประสงค์ของการทดลองในอวกาศ 10

ความสำเร็จหลักๆ 11

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง 16

เทคนิคที่ได้จากชุด

การทดลองอวกาศ

ประสบการณ์และบทเรียนที่ได้รับ 16

Life 生命科学分野 Science

ทำไมต้องศึกษาชีววิทยาในอวกาศ?

วัตถุประสงค์ของ

การวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ของสิ่งมีชีวิตในอวกาศ

การขยายกิจกรรมของมนุษย์ไปยังบริเวณภายนอกโลก

- ▶ ระบุและเอาชนะปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมของมนุษย์ในอวกาศ

การติดตามกฎธรรมชาติของชีวิต

- ▶ วิเคราะห์ปรากฏการณ์ของชีวิตในสภาพที่ไม่ได้รับข้อจำกัดจากสภาพบนพื้นโลก

วิธีการทดลองวิทยาศาสตร์ของสิ่งมีชีวิตในอวกาศ

การนำเอาเทคโนโลยีใหม่ล่าสุดมาใช้ในกิจกรรมของ IIS

- ▶ เครื่องวิเคราะห์ที่มีสมรรถนะในเชิงปริมาณสูง และ เครื่องมือนาโนเทคโนโลยี
- ▶ การนำตัวอย่างการทดลองทางชีวภาพกลับสู่พื้นโลกเพื่อการวิเคราะห์ระดับแนวหน้า

การใช้ประโยชน์ IIS อย่างเต็มที่

- ▶ การสังเกตพืชและสัตว์ขามรูน
- ▶ การดำเนินการทดลองที่มีความซับซ้อนโดยลูกเรือ
- ▶ การศึกษาทางการแพทย์โดยทดลองกับลูกเรือ

ดร.โมริ มะโมะรุ นักบินอวกาศ
กำลังทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับชีวิตในอวกาศ
ในกระสวยอวกาศ (กันยายน 1992)

การคัดเลือกนักบินอวกาศครั้งแรกกระตุ้นให้องค์กรต่างๆ ของญี่ปุ่นริเริ่มโครงการวิจัยทางชีววิทยาการแพทย์ ขึ้นในปลายปีค.ศ.1970
องค์การพัฒนาดานอวกาศแห่งชาติของประเทศญี่ปุ่น (NASDA)
ได้ทำการตรวจสอบหาแนวโน้มในเรื่องยารักษาโรคในอวกาศ ในยุโรปและอเมริกา
เช่นเดียวกันกับในประเทศรัสเซียซึ่งมีประสบการณ์ในด้านกา รอยู่อาศัยในอวกาศเป็นเวลานานมากอน
งานวิจัยรวมที่มีฐานอยู่บนพื้นโลกกับประเทศเหล่านี้และกับ สถาบันท้องถิ่นได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการพักบนเตียงเป็น ระยะเวลาชานาน และได้ดูเดี่ยว
และภายใต้สภาวะไร้น้ำหนักระยะสั้น
โดยการบินเป็นโคจรวาโบล่า

การทดสอบกรรมวิธีทางด้านวัสดุครั้งแรก (FMPT/SL-J:STS-47, 1992),
ห้องปฏิบัติการทดลองสภาวะไร้น้ำหนักนานาชาติแห่งที่สอง (IML-2:STS-65, 1994), Nuerolab (STS-90,1998) และ STS-95 (1998)
เป็นการทดลองขนาดเหมือนจริงบนกระสวยอวกาศ มีการทดลองทางด้านชีววิทยาและการแพทย์ทั้งหมด 96 การทดลองโดยองค์กรท้องถิ่นจนกระทั่งปี 1998 นอกจากนี้ ผู้ตรวจสอบชาวญี่ปุ่นบางคนได้มีส่วนร่วมในโครงการของต่าง ประเทศด้วย ได้มีการเรียนรู้วิธีการทดลองในอวกาศ อุปกรณ์ การพัฒนา เทคโนโลยีที่ใช่ดำเนินการผ่านทางกิจกรรมเหล่านี้ และ
ผลที่ได้ถูกนำไปจัดอันดับกับประเทศที่พัฒนาแล้วในการทำ วิจัยด้านกรไซประโยชน์ในอวกาศ

การทดลองเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ของชีวิตในอวกาศ

▶ เกี่ยวกับภารกิจ	ยานพาหนะ	องค์กร	วันที่	จำนวนเรื่องที่ศึกษา
Gemini 3	Manned Capsule	NASA • Kondo*	1965. 3	(1*)
Gemini 11	Manned Capsule	NASA • Kondo*	1966. 9	(1*)
COSIMA 2	Capsule	Fujitsu, Ltd.	1989. 9	1
COSMOS-2044	Capsule	USSR • Ohira*	1989. 9	(1*)
MIR	Space Station	TBS	1990. 12	3
MIR	Space Station	JGC Corp.	1991. 5	1
STS-40 (GAS)	Space Shuttle	Sakata Seed Corp.	1991. 6	1
STS-42 (GAS)	Space Shuttle	Suntory Ltd.	1992. 1	1
MIR	Space Station	Fujitsu Ltd.	1992. 1	1
STS-42 (IML-1)	Space Shuttle	NASDA	1992. 1	1
STS-47 (FMPT)	Space Shuttle	NASDA	1992. 9	15
MIR	Space Station	JGC Corp.	1993. 5	1
STS-59 (GAS)	Space Shuttle	MITILS	1994. 4	1
STS-65 (IML-2)	Space Shuttle	NASDA	1994. 7	10 (3**)
STS-64 (GAS)	Space Shuttle	Green Cross	1994. 9	1
MIR	Space Station	Kyoto Univ.	1994	1
MIR	Space Station	Univ. Tokyo	1994	1
SFU	Free Flyer	ISAS	1995. 3-96. 1	1
STS-72 (GAS)	Space Shuttle	Fujitsu Ltd.	1996. 1	1
STS-77	Space Shuttle	Obayashi Corp.	1996. 5	(1*)
STS-79 (S/MM-4)	Shuttle/MIR	NASDA	1996. 9	5(1*)
MIR	Space Station	NASDA	1997. 2	3
STS-84 (S/MM-6)	Shuttle/MIR	NASDA	1997. 5	15
MIR	Space Station	NASDA	1997. 7	7
TR-IA#6	Sounding Rocket	NASDA	1997. 9	1
STS-86 (S/MM-7)	Shuttle/MIR	Obayashi Corp.	1997. 9	(1*)
STS-89 (S/MM-8)	Shuttle/MIR	NASDA	1998. 1	7
STS-90 (NeuroLab)	Space Shuttle	NASDA	1998. 4	1 (6*)
STS-91 (S/MM-9)	Shuttle/MIR	NASDA	1998. 6	7
STS-95	Space Shuttle	NASDA	1998. 1-11	6
TR-IA#7	Sounding Rocket	NASDA	1998. 11	1

* นักวิจัยชาวญี่ปุ่นมีส่วนร่วมในโครงการของต่างประเทศในฐานะ นักวิจัยร่วม (ไม่นับรวม)
**หน่วยงานในญี่ปุ่นจัดหาอุปกรณ์ให้นักวิจัยต่างชาติ (ไม่นับรวม)

การทดลองทั้งหมด 96 เทียบวินาที
ที่ดำเนินการโดยนักวิจัยของสถาบันวิจัยในประเทศ
ในช่วงระหว่างปี 1989 -1998 แบ่งตามสาขาของงานวิจัย

▶ สาขาของงานวิจัย	จำนวนเทียบวินาทีทำการทดลอง
<i>การทดลองด้านการแพทย์ในอวกาศ</i>	
กลไกด้านชีวภาพโดยทั่วไป	
การทำงานของระบบเลือดและหัวใจ	4
การทำงานของระบบการทรงตัว	2
การทำงานของโครงสร้างกล้ามเนื้อและกระดูก	5
การทำงานของโครงสร้างกล้ามเนื้อและกระดูก	3
<i>ชีววิทยาในน้ำหนัก</i>	
สัตว์	
พืช	4
เซลล์และจุลชีพ	7
เซลล์และจุลชีพ	10
<i>ชีววิศวกรรม</i>	
ผลึกโปรตีน	16
การผลิตและการทำให้บริสุทธิ์	6
<i>การแผ่รังสีในอวกาศ</i>	
เครื่องมือวัดปริมาณการแผ่รังสีในเนื้อเยื่อ	15
ชีววิทยาของการแผ่รังสี	23
อื่นๆ	1

สรุปความสำเร็จที่สำคัญเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ของชีวิตในอวกาศ

1 การขยายกิจกรรมของมนุษย์ไปยังบริเวณภายนอกโลก

- ▶ การระบุความเสี่ยงของการได้รับอนุภาคคอสมิกที่มีพลังงานสูงและคลื่นรังสีไฟฟ้าแม่เหล็กพร้อมกันเป็นเวลานาน
- ▶ กลไกของการเมาอวกาศได้ถูกวิเคราะห์โดยผลการวิจัยระดับสูงเกี่ยวกับปลา

2 การติดตามกฎธรรมชาติของชีวิต

- ▶ การค้นพบว่าอนุภาคขนาดเล็กบางอย่างที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นสิ่งมีชีวิตบนผิวโลก
- ▶ การพิสูจน์ความสามารถของสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง (Medaka Fish) ที่สามารถลอดลูกได้ภายใต้สภาวะอวกาศ

3 ความสำเร็จสูงสุดด้านวิทยาศาสตร์ของชีวิตในอวกาศ

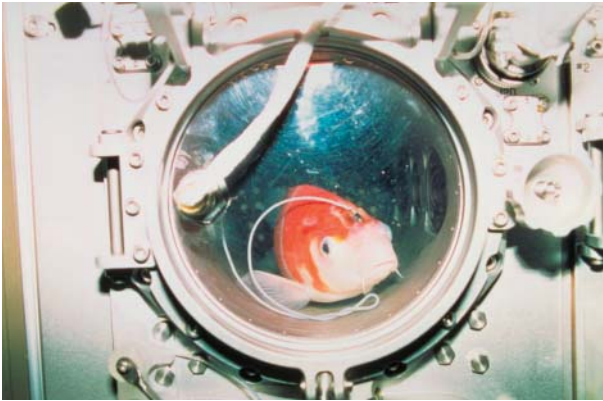
- ▶ อุปกรณ์และการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีเกี่ยวกับสัตว์น้ำ นำก้าวไปสู่ระดับสูงสุด
- ▶ ข้อเสนอวิทยาศาสตร์ของชีวิตในอวกาศ ได้รับการยอมรับโดยคณะนักวิทยาศาสตร์ในระดับนานาชาติใน ISS

4 ความก้าวหน้าของการเทคโนโลยีการทดลอง

- ▶ เทคโนโลยีเกี่ยวกับการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตในน้ำสามารถทำให้สัตว์สามารถได้รับการดูแลข้ามรุ่นได้
- ▶ ระบบบูรณาการที่รวมการเพาะเซลล์และอวัยวะขนาดเล็กไว้ด้วยกัน
- ▶ การตรวจสอบไฮออนขนาดใหญ่และนิวตรอนตามสภาวะเวลาที่เป็นจริง (real time) และระบบการตรวจจับนิวเคลียร์

ความสำเร็จหลักๆ

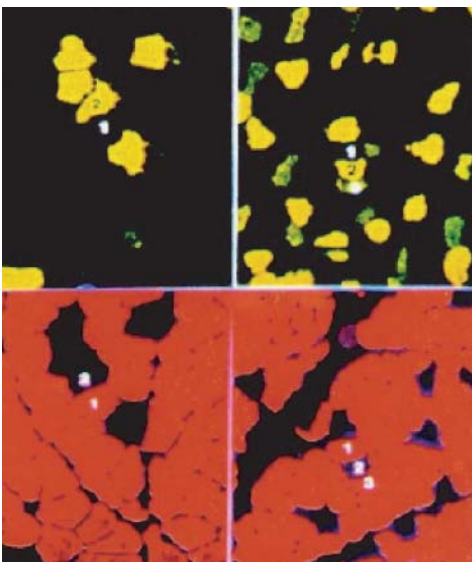
ระบบตรวจจับความรู้สึก

การวิเคราะห์การเมาอวกาศ กับปลา (*Cyprinus carpio*) ใน FMPT (1992)

สัตว์จำพวกนกหรือปลาที่เคลื่อนไหวในที่ว่างสามมิติมีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของระบบการทรงตัว มีการค้นพบว่าปลาจะเคลื่อนไหวที่เป็นวงกลมเมื่อเข้าไปอยู่ในภาวะไร้น้ำหนักในความเป็นจริง การตอบสนองต่อแสงที่หลังปลาเป็นการตอบสนองต่อแสงเมื่อปลาทรงตัวแกนแนวตั้งของลำตัวไปในทิศทางเดียวกับแรงโน้มถ่วงและแสงซึ่งได้ทำการทดลองบนกระสวยอวกาศ ผลการทดลองนี้สนับสนุนสมมุติฐานความขัดแย้งของการทรงตัวและการมองเห็นสำหรับการเมาอวกาศ

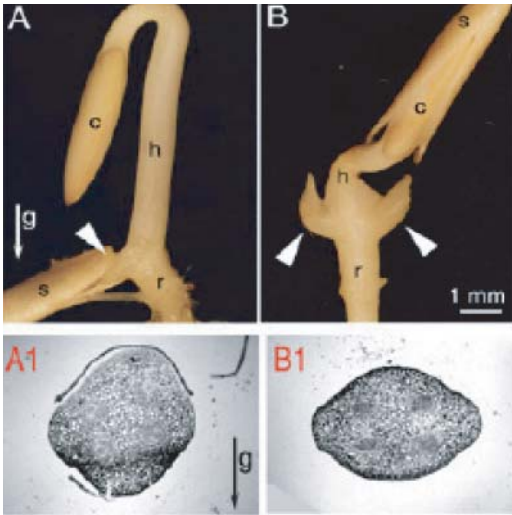
การเสื่อมของกล้ามเนื้อ

ภาพหน้าตัดแสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นใยของกล้ามเนื้อที่กระดูกขาของหนูที่อยู่ในอวกาศเป็นเส้นใยของกล้ามเนื้อกระดูกเร็ว (SLS-2, 1993)

กล้ามเนื้อส่วนที่ต้านแรงโน้มถ่วงหดตัวภายใต้สภาวะไร้น้ำหนักเนื่องจากการสูญเสียการดัดงอหน้าอกอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงของเส้นใยกล้ามเนื้อที่กระดูกขาเห็นได้ชัดมากกว่าเส้นใยกล้ามเนื้อที่กระดูกเร็ว เส้นใยกล้ามเนื้อที่กระดูกขาบางส่วนถูกพบเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติของทั้งเส้นใยชนิดกระดูกเร็วและช้า ภาพประกอบแสดงให้เห็นหน้าตัดของกล้ามเนื้อฝ่าเท้าของสัตว์ที่อยู่ในอวกาศ (ขวา) และที่อยู่บนพื้นโลก (ซ้าย) รูปข้างบนแสดงการเปลี่ยนสีของเส้นใยที่กระดูกเร็ว(2) และการเปลี่ยนสีของเส้นใยที่กระดูกขาในรูปข้างล่าง(1) เส้นใยบางอัน(3) มีปฏิกิริยาต่อการเปลี่ยนสีของทั้งเส้นใยที่กระดูกเร็วและกระดูกขา การศึกษานี้ได้ถูกดำเนินการเพื่อแสดงธรรมชาติของเซลล์และโมเลกุลในสภาพที่ไร้น้ำหนัก เช่นเดียวกับการพัฒนามาตรการป้องกัน เช่นการออกกำลังกายอย่างมีประสิทธิภาพ

การเจริญเติบโตของพืช และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง

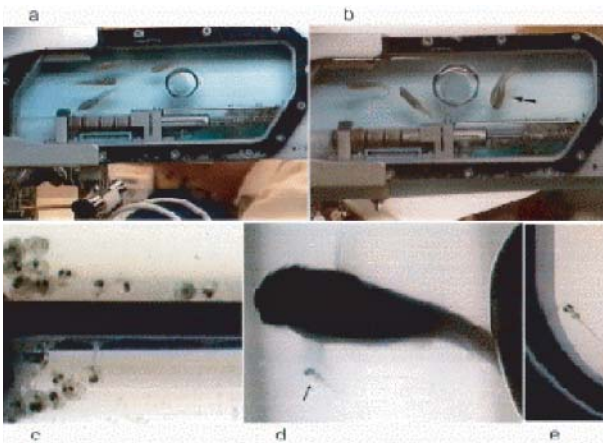
การเกิดยอดของต้นอ่อนของแตงกวาในสภาพไร้น้ำหนัก (SLS-95, 1998)

ต้นอ่อนของแตงกวาสามารถปลูกทั้งบนพื้นดิน (A) และในอวกาศ (B) ได้ ภาพแสดง ยอด (หัวลูกศร) ราก(r) เปลือกหุ้มเมล็ด(s) ส่วนต่อระหว่างรากและใบอ่อน (h) และใบอ่อน(c) รูปด้านกลางแสดงให้เห็นถึง auxin-responsive gene CS-IAA1

ต้นอ่อนของแตงกวาพัฒนาอยู่เดี่ยวๆ ในด้านที่ต่ำกว่า การทดลองในอวกาศเปิดเผยให้เห็นว่า ต้นอ่อนมีศักยภาพในการพัฒนายอดสองด้านโดยธรรมชาติ และด้านบนนั้นถูกขัดขวางด้วยแรงดึงดูดซึ่งช่วยกระตุ้นการเกิดยอดจากด้านกลาง

การทดลองในอวกาศทำให้เกิดแนวความคิดที่ว่าพืชมีศักยภาพหลายอย่างซึ่งถูกปกปิดโดยแรงโน้มถ่วง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่แสดงออกมาภายใต้สภาพพื้นดิน ปกติ มีการคาดหวังว่าจะมีการค้นพบศักยภาพบางอย่างของสิ่งมีชีวิตบนโลกผ่านการทดลองในอวกาศในอนาคต

พัฒนาการของสัตว์

ภาพแสดงความสามารถในการเจริญพันธุ์ของสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังบนยานอวกาศ (ML-2, 1994)

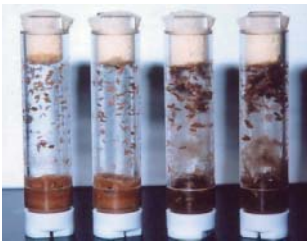
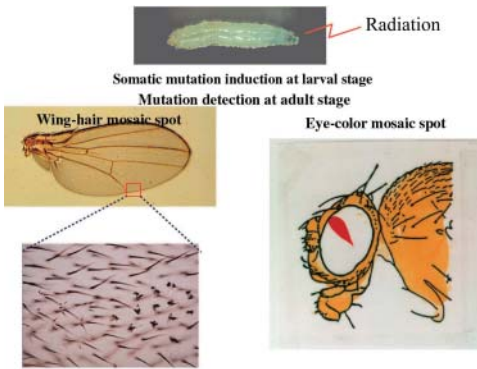
- a: ปลา Medaka (*Oryzias latipes*) บนยานอวกาศ
- b: การวางไข่และการฉีดน้ำเชื้อเพื่อให้ตั้งท้อง
- c: พัฒนาการของตัวอ่อน
- d,e: ลูกอ่อนที่ฟักออกมาจากไข่

กำเนิดของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำเริ่มต้นได้รับผลกระทบจากทิศทางของแรงโน้มถ่วง

แรงโน้มถ่วงมีผลกระทบอย่างยิ่งกับการพัฒนาโครงสร้างของลูกอ๊อด แต่รูปร่างนั้นเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในสภาวะปกติได้ในช่วงหลัง การทดลองกับปลาขนาดเล็ก Medaka ที่กำลังวางไข่ โดยการผสมเทียมและมีขั้นตอนการพัฒนาโดยปราศจากปัญหาอย่างเห็นได้ชัด

ลูกปลาที่เกิดในอวกาศเติบโตและสามารถออกลูกภายหลังที่เดินทางกลับสู่โลก

ชีววิทยาของการแผ่รังสีในอวกาศ

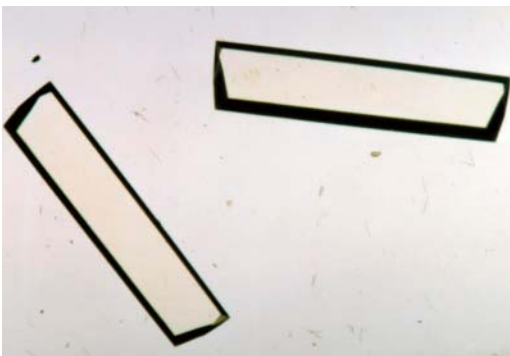

แผนการสังเกตผลของรังสีไอออนต่อการกลายพันธุ์ทาง
กายภาพของแมลงวัน (*Drosophila sp.*)
และหลอดแก้วบรรจุแมลงวันสำหรับการทดลองใน
กระสวยอวกาศ

ปริมาณการแผ่รังสีไอออนในอวกาศต่อวันโดยคร่าวๆ
เท่ากับปริมาณรังสีในหนึ่งปีบนพื้นดิน
ปริมาณรังสีในระดับนั้นจะไม่เป็นอันตรายในทันที
แต่ความเสี่ยงในระยะยาวควรถูกวิเคราะห์สำหรับการอาศัยเป็นเว
นานใน ISS

หรือที่ฐานบนดวงจันทร์หรือเพื่อการเดินทางสำรวจไปยังดาวอังคาร
ได้มีการทดลองหลายชิ้นทำที่ในอวกาศและได้มีการเสนอแนะให้ทำ
การศึกษาต่อเนื่องเนื่องจากความซับซ้อนของคุณภาพการแผ่รังสีรวมไป
ถึงอนุภาคหนักที่มีพลังงานสูงและนิวตรอนทุติยภูมิและ
ผลกระทบที่อาจจะเกิดรวมกันภายใต้สภาวะไร้น้ำหนัก

การขยายผลึกโปรตีน

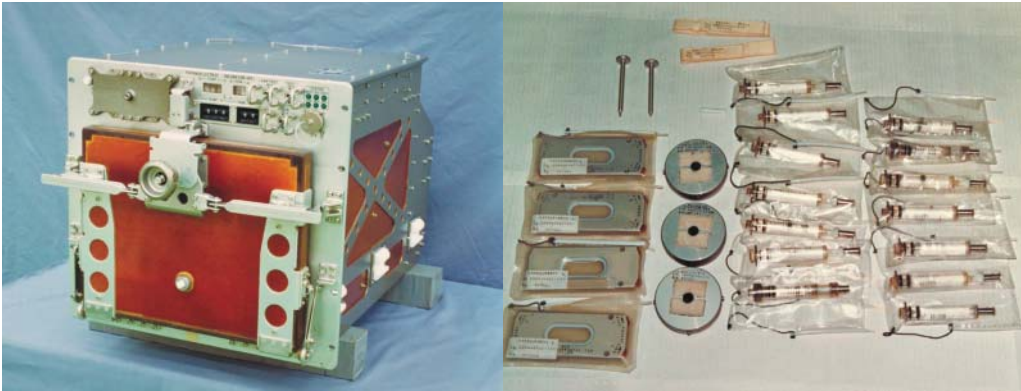

ผลึกโปรตีนก่อตัวภายใต้สภาวะไร้น้ำหนักในแก้ว
(ω -amino acid: pyruvate aminotransferase,
Pseudomonas sp. F-126)

สภาวะไร้น้ำหนักถือว่าเป็นสภาวะที่เหมาะสมในการสร้างผลึกโปรตีน
เนื่องจากไร้สิ่งรบกวนเช่น การพาความร้อนและการตกตะกอน
ได้มีการทุ่มเทพยายามได้ให้เพื่อให้ได้ผลึกโปรตีนที่มีคุณภาพดี
เหมาะสมกับการวิเคราะห์ทางโครงสร้างด้วยวิธีการแยกแยะสีความถี่
ของแสงเอ็กซ์เรย์ (XRD) ตั้งแต่การทดลองในอวกาศในระยะต้นๆ ณ
วันนี้การทดลองการบินที่เป็นระบบได้รับการดำเนินการโดยความร่วมมือ
จากภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษาและรัฐบาล

เครื่องมือและเทคโนโลยีด้านการทดลอง

เครื่องมือสำหรับใช้เพาะพันธุ์ที่ใช้ในกระสวยอวกาศ และ เครื่องเพาะเลี้ยงเซลล์

การทดลองในอวกาศแตกต่างจากการทดลองบนพื้นโลกอย่างมากในเรื่องของการพึ่งพาเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การรวมมือกับวิศวะเครื่องกลและวิศวะกรปฏิบัติการในอวกาศ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่าที่จะให้นักชีววิทยาพยายามที่จะคนควาเครื่องมือและงานที่ไม่เชี่ยวชาญด้วยตัวเอง การช่วยเหลือในการทดลองจากผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวางแผนในขั้นต้น การปรับปรุงการทดลอง การออกแบบเครื่องมือ การทดสอบความถูกต้องและการปฏิบัติการบิน

บทเรียนที่ได้รับ

การทดลองในอวกาศจะต้องมีการวางแผนด้วยความเข้าใจว่ามีความแตกต่างมากมายจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ

นักวิจัยไม่สามารถเข้าถึงขั้นตอนบางอย่างที่มีความสำคัญ

การมีตัวอย่างการทดสอบที่จำนวนจำกัด

ช่วงเวลาการวางแผนนานและตารางเวลาที่กระชั้นชิดเกินไป

ตารางเวลาของขั้นตอนวิธีการซึ่งรวมไปถึงการเตรียมตัวอย่างถูกกำหนดไว้แน่นอนเกินไป

ตารางเวลาไม่เหมาะสมกับการทดลองชีวภาพ

ช่วงเวลาการวางแผนนานทำให้การทดลองไม่ทันความก้าวหน้าในเรื่องวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต

วิธีการตัดสินใจแบบ 100 หรือ 0

นั้นไม่สามารถที่จะประยุกต์ใช้กับตัวอย่างการทดลองด้านชีวภาพได้

การขอข้อมูลผลการทดลองที่ในอดีตเป็นไปด้วยความยากลำบาก

ความยากลำบากในการตีพิมพ์ผลการศึกษา

สิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาเชิงปฏิบัติ

ปัญหาในเชิงปฏิบัติมันสำคัญ?

ปัญหาต่างๆนั้นล้วนเป็นการนำไปสู่ความล้มเหลวอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าปัญหานั้นๆจะเป็นที่สนใจหรือไม่

ได้ตรงต่อความสนใจมากขึ้นต่อการศึกษาใหม่และลดการนับถือแต่การปฏิบัติงาน

ทักษะในการทดลองหรือการใช้เครื่องมือไม่ได้เป็นการฝึกฝนทางด้านการศึกษา?

กำจัดความคิดที่ว่านักวิทยาศาสตร์ทำแต่เรื่องที่เป็นวิทยาศาสตร์เท่านั้น

ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญต่อความสำเร็จในเชิงวิทยาศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจง แต่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีด้วย

การสร้างความเป็นระบบให้กับเทคโนโลยีการทดลองในอวกาศ

วิทยาศาสตร์ด้านพฤติกรรมเพื่อการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพในระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากสาขาที่หลากหลาย

ต้องการความเข้าใจลึกซึ้งที่เท่ากันสำหรับโปรแกรมผู้ประสานงานและวิศวกรฝ่ายสนับสนุน

ควรมีการสร้างระบบการประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อความทุ่มเทของบุคลากรฝ่ายสนับสนุน

การปรับปรุงการวิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อให้ได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ

การทบทวนภารกิจที่ประสบผลความสำเร็จเป็นสิ่งสำคัญ

การวิเคราะห์ความล้มเหลวไม่ควรเป็นข้อแก้ตัว

ไม่มีอะไรถือว่าเป็นความล้มเหลว แม้ว่าสถานการณ์ดูเหมือนว่าจะเป็นเช่นนั้น

การเน้นย้ำส่วนที่ประสบความสำเร็จในภารกิจอาจเป็นสิ่งจำเป็นในบางสถานการณ์

แต่ที่แน่นอนนักวิจัยไม่ควรกล่าวอ้างเกินความมากนัก

จัดทำขั้นตอนเพื่อการประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นระบบคัดเลือกบทเรียนที่ได้รับ

แล้วเก็บรวบรวมเพื่อเป็นความรู้หรือประสบการณ์ให้กับภารกิจต่อไป

เก็บรวบรวมข้อมูลการบินและสร้าง แนวทางในการที่จะทำให้ทุกคนสามารถใช้ข้อมูลเหล่านั้นได้

กระตุ้นให้นักวิทยาศาสตร์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการบิน

ขั้นตอนทั้งหมดของการทดลองในอวกาศตั้งแต่การวางแผน การเตรียมการบนพื้นโลก การควบคุมการบิน การวิเคราะห์ข้อมูล

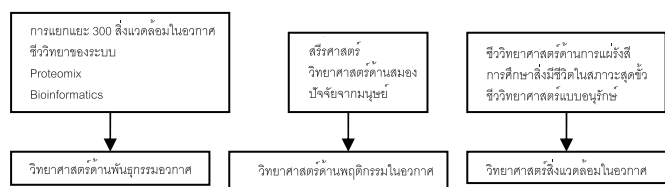
การเตรียมเอกสารผลการวิจัย และอื่นๆ ควรได้รับการยกระดับให้เป็นของการศึกษา

ประเด็นการค้นคว้าด้านวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต

ค้นหาขอบเขตใหม่ของการวิจัย

ลดการแข่งขันในระดับนานาชาติด้วยการจัดลำดับความสำคัญของหัวข้อการวิจัยและความร่วมมือในระดับนานาชาติ

ความร่วมมือในระดับนานาชาติ

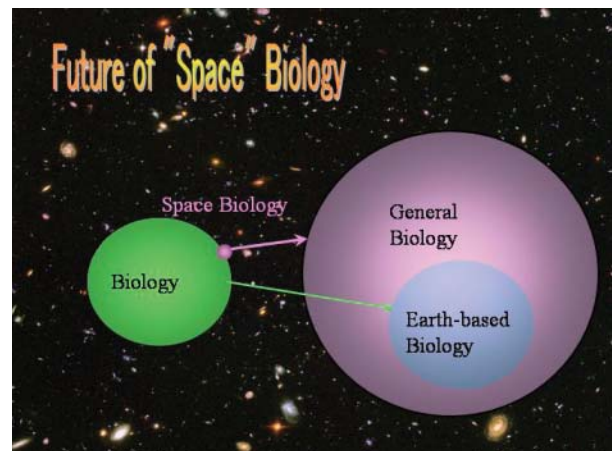

สร้างการถ่ายทอดความรู้ระหว่าง ISS และที่มีวิจัยบนพื้นโลก, คงไว้ซึ่ง เกียรติของชาติและเขตชุมชน ผลของความเป็นชาติและให้ความช่วยเหลือไปยังเอเชียและโลก

- ขยายพื้นที่ที่มีกิจกรรมของมนุษย์

การสำรวจดาวเคราะห์ / การท่องเที่ยวในอวกาศ

- ความอยู่ดีกินดีและความรุ่งเรืองของมนุษยชาติ

Background image credit: NASA and STScI

Material Science

物質科学分野

วัตถุประสงค์ของการทดลองในอวกาศ

1 เป็นการส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยการใช้สภาวะไร้น้ำหนัก

โดยไม่มีการรบกวนจากแรงโน้มถ่วง

- ▶ ความก้าวหน้าของวัสดุทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ประโยชน์จากการไม่ใช้แรงลอยตัว, การไม่ใช้การตกตะกอน, การไม่ใช้การพาความร้อน, ไม่มีแรงดันของน้ำ
- ▶ การพัฒนาทางทฤษฎีเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ของของเหลว, การเผาไหม้และอื่นๆ
- ▶ การพัฒนาทางทฤษฎี ในสาขาฟิสิกส์เบื้องต้นและ เคมีเบื้องต้น
- ▶ ความก้าวหน้าในเทคนิคการผลิตและขั้นตอนวิธีการ

2 การก่อตั้งวิทยาศาสตร์แขนงใหม่เกี่ยวกับการขึ้นอยู่กับแรงดึงดูด

- ▶ เป็นการสร้างและส่งเสริมวิทยาศาสตร์แขนงใหม่ซึ่ง อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆที่ผลมาจากแรงดึงดูด
- ▶ การค้นหาปรากฏการณ์ใหม่ๆ ในสาขาฟิสิกส์ เคมี วัสดุทางด้านวิทยาศาสตร์ในเรื่องฟิสิกส์พื้นฐานวิทยาศาสตร์เรื่องของเหลว และอื่นๆ

3 การให้ความร่วมมือของกิจกรรมของมนุษย์ในอวกาศ

- ▶ การพัฒนาวัสดุใหม่ๆที่มีน้ำหนักเบาและไม่ติดไฟ
- ▶ ขั้นตอนการส่งผ่านความร้อนภายใต้สภาวะไร้น้ำหนัก, การลดความร้อน, และเทคโนโลยีต้านทานการเผาไหม้และอื่นๆ
- ▶ พัฒนาการผลิตและเก็บรักษาพลังงานและเทคโนโลยีประหยัดพลังงาน

จำนวนการทดลองในอวกาศทั้งหมดและการแบ่งประเภท

ในช่วงระหว่างปี 1973 และ 1998 มีการทดลองเกิดขึ้นทั้งสิ้น 122 การทดลอง แบ่งเป็นการทดลองของ NASDA 83 การทดลอง กระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรม 21 การทดลอง บริษัทเอกชน 9 การทดลอง ISAS 3 การทดลอง การศึกษาเฉพาะด้าน 6 การทดลอง สาขาการศึกษาคั่นคว่ำแบ่งออกเป็นดังนี้

สาขาการคั่นคว่ำ	จำนวนการทดลอง
กระบวนการของวัสดุ (79)	
สารกึ่งตัวนำ	29
โลหะ/ อัลลอย	20
สารประกอบ	7
แก้ว/เซรามิค	6
สารอินทรีย์	10
ออกไซด์	2
อื่นๆ	5
วิทยาศาสตร์ของไหล (37)	
การแพร่	19
การพาความร้อนของ Marangoni	8
การนำความร้อน	2
พลศาสตร์การหยดของเหลว	1
การเดือดและการถ่ายเทความร้อน	3
g-jitter	3
วิทยาศาสตร์การเผาไหม้ (2)	
การเผาไหม้ของหยดเชื้อเพลิง	1
อื่นๆ (4)	2
	4

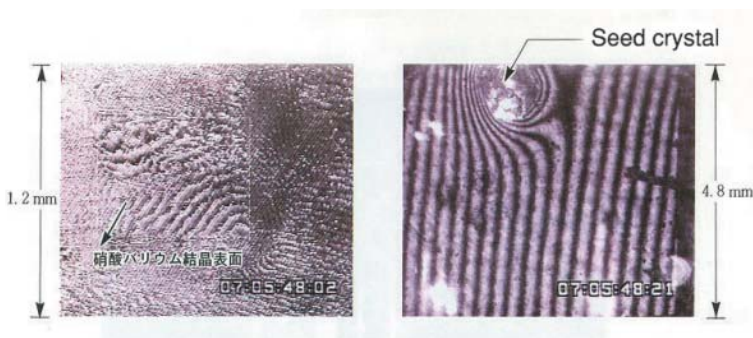
การแบ่งกระบวนการของวัสดุโดยเทคนิคที่ใช้

วิธีการ	จำนวนการทดลอง
การแข็งตัวจากการละลาย	39
(การลอยโดยไม่สัมผัสกัน)	(4)
การสร้างผลึกจากสารละลาย	18
(การสังเกตในสถานที่จริง)	(12)
การสร้างผลึกจากสารหลอมละลาย	11
การสร้างผลึกด้วยวิธี Floating Zone	3
การสร้างผลึกจากสภาวะที่เป็นไอ	6
การสังเคราะห์การเผา	1
การเผาให้เกาะติดกัน	1

* ( ) หมายถึงการนับซ้ำ

ความสำเร็จที่สำคัญ

การวัดขนาดการกระจายความหนาแน่นรอบผลึกที่กำลังก่อตัวขึ้น

ภาพที่ 1 การสังเกตความหนาแน่นของเหลวรอบๆ ของผลึกที่กำลังก่อตัวขึ้นในสถานที่จริงโดย interferometry

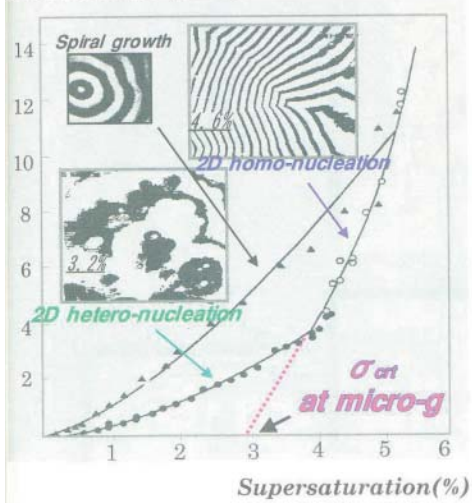
ภาพสองภาพด้านบนแสดงความแตกต่างของความหนาแน่นของของเหลวที่แตกต่างกันรอบผลึก BaNO_3 ที่กำลังก่อตัวขึ้นในสารละลายที่ประกอบด้วยน้ำ สิ่งเหล่านี้ถูกวัดด้วย interferometer

การสังเกตในภาวะไร้น้ำหนักนี้ประสบความสำเร็จเป็นครั้งแรกด้วยการพัฒนา interferometer ที่มีขนาดเล็กและแข็งแกร่งในการทดลองในอวกาศ ขอบโค้งรอบๆ ผลึกแสดงให้เห็นถึง

อัตราการกระจายความหนาแน่นที่สูงมากในบริเวณใกล้เคียงผลึก ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเติบโตและระดับความเข้มข้นที่เกินจุดอิ่มตัวของสารละลายสามารถวัดได้จาก ชุดการทดลองดังที่แสดงในภาพที่ 2

กลไกในการสร้างผลึกคริสตัลจากสารละลาย

Growth Rate (nm/s)

ภาพที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเติบโตและระดับความเข้มข้นที่เกินจุดอิ่มตัวในการเติบโตของ $Ba(NO_3)_2$ จากสารละลายที่มีน้ำเป็นส่วนประกอบ

▲ หมายถึงอัตราการเติบโตที่สังเกตได้บนผิวโลก

จะเห็นได้ว่าอัตราการเติบโตนั้นมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับระดับของความเข้มข้นที่เกิดจุดอิ่มตัว

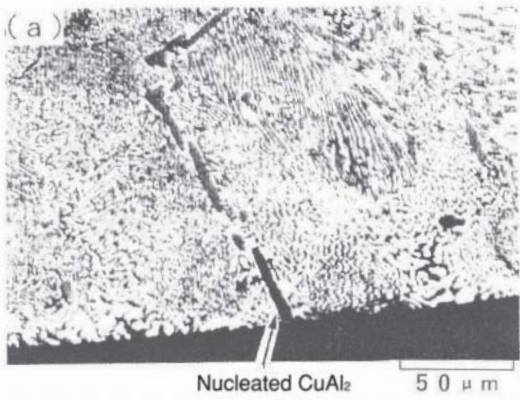
โดยที่อัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่ระดับความเข้มข้นเกิดจุดอิ่มตัวที่ 3% สภาวะไร้น้ำหนัก (● และ ○) ความแตกต่างนี้หมายความว่า

การสร้างนิวเคลียสสองมิติที่ไม่เป็นเนื้อเดียวกันที่เกิดขึ้นบนผิวโลกเนื่องจากเนื่องจากความไม่บริสุทธิ์ และ/หรืออนุภาคถูกเคลื่อนไปยังผิวของผลึกที่กำลังเติบโต

โดยอันเนื่องมาจากความแตกต่างของความหนาแน่น ในขณะที่สร้างนิวเคลียสที่มีเนื้อเดียวเกิดขึ้นในสภาวะไร้น้ำหนักอันเนื่องมาจาก

อิทธิพลจากความแตกต่างของความหนาแน่นได้ถูกระงับไว้ นี่เป็นตัวอย่างแรกที่แสดงให้เห็นผลกระทบของแรงดึงดูดที่มีผลกระทบต่อการสร้างนิวเคลียสของผลึกที่กำลังก่อตัวจากสารละลาย

กลไกการแข็งตัวของโลหะผสมอัลลอยที่มีจุดหลอมเหลวต่ำ

ภาพที่ 3

ภาพพื้นผิวของโลหะผสมทองแดงและอลูมิเนียมที่แข็งตัวภายใต้สภาวะไร้น้ำหนัก

ภาพถ่ายภาพนี้แสดงให้เห็นถึงเนื้อของโลหะผสมอัลลอยที่ประกอบด้วย Al 33.5% โดยน้ำหนัก Cu

ซึ่งมีส่วนผสมที่มากไปเล็กน้อยสำหรับการรวมตัวเป็นโลหะผสม ผลึกชั้นต้นของ $CuAl_2$

เริ่มขยายการสร้างแบบนิวเคลียสในบริเวณผนังด้านในของเบ้าหลอมซึ่งแสดงให้เห็นโดยลูกศร

ผลการทดลองนี้เป็นการยืนยันความถูกต้องของแบบจำลองการเคลื่อนย้ายของนิวเคลียส

เช่นบนผนังและนิวเคลียสได้เคลื่อนย้ายไปในส่วนที่หลอมละลายโดยความแตกต่างของความหนาแน่น การสร้างแบบของนิวเคลียสเช่นนี้

การแตกออกของแขนของเดนไดรท์และการสร้างนิวเคลียสในสารหลอมละลายไม่เป็นผลสำเร็จ การค้นพบนี้ได้ใช้เป็นการปรับปรุงคุณภาพของการหล่อวัสดุ เช่น ใบพัดกังหัน

การสร้างผลึกสารกึ่งตัวนำที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในอวกาศ

ภาพที่ 4

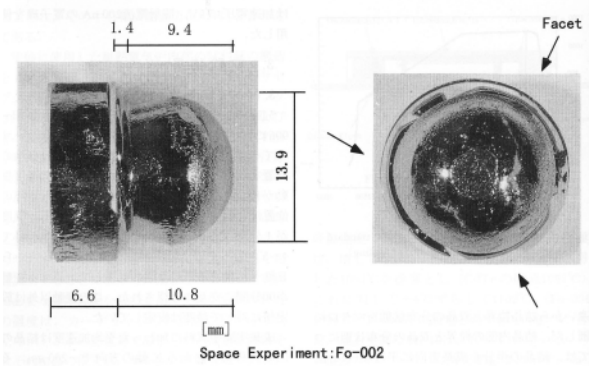
การสร้างผลึก InSb โดย Floating Zone Method ในอวกาศ

เส้นผ่านศูนย์กลาง 6 มิลลิเมตรเป็นขนาดใหญ่ที่สุดของสารหลอมละลายของ InSb ที่สามารถลอยได้บนพื้นโลกเนื่องจากสารหลอมละลายจะหยดลงด้วยน้ำหนักของมันเอง

ในขณะที่ในสภาวะไร้น้ำหนักสารหลอมละลายที่ใหญ่กว่าสามารถถูกตรึงเอาไว้ได้เนื่องจากปราศจากน้ำหนักและดังนั้นผลึก InSb ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20

มิลลิเมตร (ขนาดใหญ่ที่สุดที่สามารถสร้างได้ในอวกาศ) ถูกผลิตขึ้นมาได้ โดย Floating zone method ดังที่แสดงในภาพ ความหนาแน่นของหลอมตรึงมีค่าประมาณ 10^{-2}cm^2

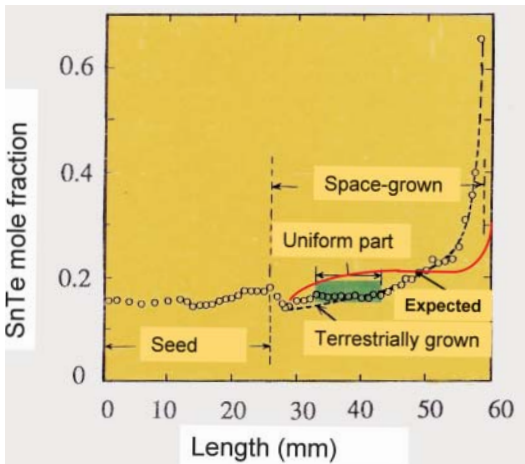
ซึ่งมีขนาดเล็กกว่า 2 ลำดับเมื่อเทียบกับอันที่สร้างได้บนพื้นโลก และการหลีกเลี่ยงความเค้นจากขอบเบ้าหลอมอาจมีผลให้การเสียรูปร่างลดลงจากเดิม

ภาพที่ 5
การขยายของผลึก CdTe ที่ไม่โดนแตะต้องในอวกาศ

ปลายของผลึกเป็นส่วนที่ขยายขนาดโดยไม่มีกรแตะต้อง และลูกศรแสดงให้เห็นถึงส่วนที่ถูกเจียรนัย ผลึก CdTe มีแนวโน้มที่จะก่อตัวขึ้นเป็นคู่เหมือน แต่ลักษณะการเกิดคู่เหมือนเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการทดลองเนื่องจากกลไกการก่อตัวแบบไร้ความเค้นด้วยการไม่แตะต้องผนังภาหอลอม ความหนาแน่นทำให้เกิดการเสียรูปร่างประมาณ $2 \times 10^{-4} \text{cm}^{-2}$ ซึ่งน้อยกว่าค่าของส่วนที่เปลี่ยนสีประมาณ 1 ลำดับ เทคนิคดังกล่าวในการหยุดยั้งการเสียรูปร่างเป็นประโยชน์ต่อการผลิตวงจรรขนาดใหญ่ที่มีสารกึ่งตัวนำหลายตัว เนื่องจากรายละเอียดที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นสิ่งจำเป็นในอุปกรณ์ดังกล่าว

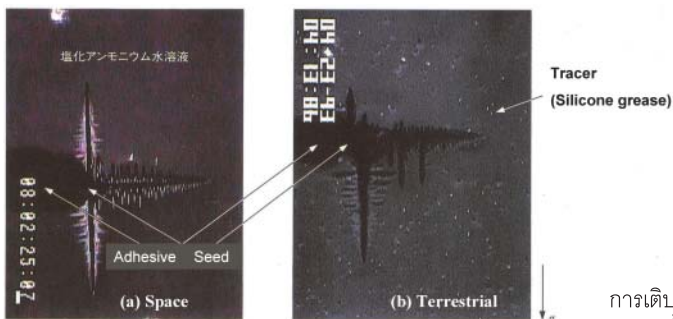
การสร้างสารประกอบที่เป็นแบบของผลึกสารกึ่งตัวนำในอวกาศ

ภาพที่ 6
การเปรียบเทียบอัตราการเกิดผลึกที่ประกอบกันขึ้นมาในอวกาศและบนพื้นโลกในการสร้างสารกึ่งตัวนำ $\text{Pb}_{1-x}\text{Sn}_x\text{Te}$

ความยาวของการสร้างผลึกที่มีเนื้อเดียวกันในอวกาศนั้นมีความยาวไม่พออย่างที่คาดการณ์ไว้ ดังที่แสดงด้วยเส้นสีแดง และสารประกอบที่เกิดขึ้นมาก็ไม่เป็นไปอย่างที่คาดไว้เช่นกันซึ่งชี้ให้เห็นว่าผลกระทบของความหนาแน่นที่ต่างกันยังคงเกิดขึ้น โดยน่าจะเนื่องจากแรงดึงดูดที่ยังหลงเหลืออยู่ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า $10^{-6}g$ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างผลึกที่มีเนื้อเดียวกัน วิธีการสร้างผลึกวิธีใหม่ที่เรียกว่า Traveling Liquidus-Zone (มีตัวย่อว่า TLZ) ได้ถูกประดิษฐ์ขึ้นมาในการทดลองครั้งนี้ และผลึกอัลลอยที่มีเนื้อเดียวกันนั้นเติบโตขึ้นได้ด้วยวิธี TLZ

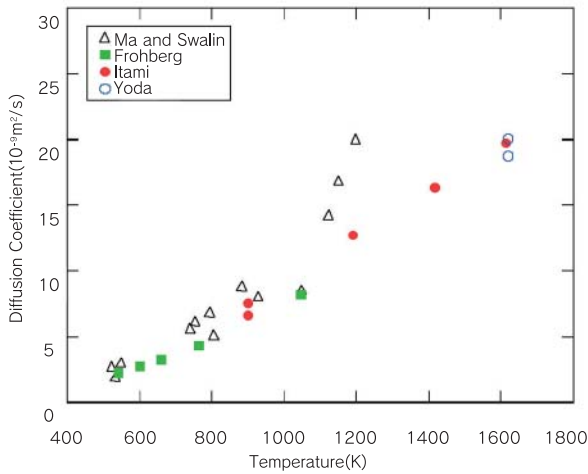
ผลกระทบจากความแตกต่างของความหนาแน่นต่อการสร้างเดนไดรต์

ภาพที่ 7
การเปรียบเทียบเดนไดรต์สร้างในสภาวะไร้น้ำหนักและบนผิวโลก

การเติบโตในสภาวะไร้น้ำหนัก (ในภาพซ้ายมือ a) แสดงให้เห็นถึงแขนของเดนไดรต์ที่สมมาตรกัน ในขณะที่เดนไดรต์เกิดขึ้นบนพื้นโลก (รูปด้านขวา b) แสดงให้เห็นถึงการเติบโตที่ไม่สมมาตรกัน ตัวอย่างเช่น แขนของเดนไดรต์ที่ห้อยต่ำลงมาเนื่องจากแรงตามธรรมชาติ

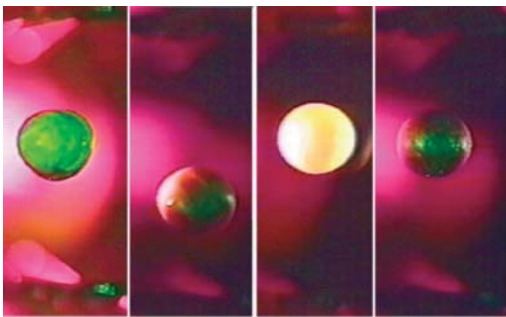
สมบัติการขึ้นต่ออุณหภูมิที่แน่ชัดของค่าสัมประสิทธิ์การแพร่

ภาพที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์การแพร่ของ Sn โดยเปรียบเทียบผลการทดลองแบบเก่าและแบบใหม่

ค่าสัมประสิทธิ์การแพร่ถูกพบว่ามีความสัมพันธ์กับเป็นสัดส่วนกับอุณหภูมิยกกำลัง 1.8 – 2.0 โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวัดที่แม่นยำโดยการระงับผลของความหนาแน่นที่แตกต่างกันด้วยสภาวะไร้น้ำหนัก ซึ่งกฎความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์การแพร่และอุณหภูมิของ Arrhenius นั้นไม่ถูกต้องในกรณีนี้ Δ เป็นข้อมูลที่ถูกรวบรวมบนพื้นโลกในขณะที่ข้อมูลที่เหลือเป็นข้อมูลที่ถูกรวบรวมในสภาวะไร้น้ำหนัก การค้นพบนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของแบบจำลองการแพร่แบบใหม่แทนแบบจำลองการแพร่การกระตุ้นด้วยอุณหภูมิแบบเดิม

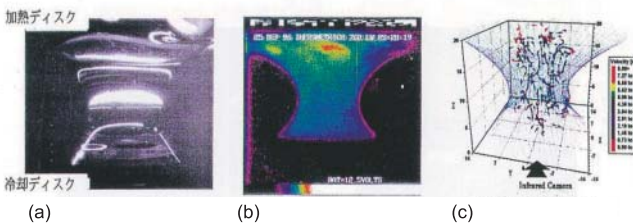
การสังเคราะห์วัสดุใหม่โดยใช้เตาหลอมที่อาศัยแรงลอยตัวด้วยแรงไฟฟ้าสถิตย์

ภาพที่ 9 การเกิด BiFeO₃ ในกระเบื้องเซรามิค (a) ขณะลอยอยู่ (b) เมื่อให้ความร้อน (c) หลอมละลาย (d) เมื่อเย็นลง

การทดสอบเซรามิคด้วยวิธีการทำให้ลอยตัวประสบความสำเร็จเป็นครั้งแรกด้วยการใช้เตาหลอมที่อาศัยแรงลอยตัวจากไฟฟ้าสถิตย์ การวิเคราะห์ตัวอย่างการทดลองแสดงให้เห็นผลึกขนาดไมโครในเนื้อวัสดุที่ไม่เป็นผลึก การเปลี่ยนแปลงทิศทางของการถ่ายเทความร้อนแม่เหล็กการเป็นแม่เหล็กอยู่ที่ 50K และมีที่คงที่ต้านทานการลื่นไถลไฟฟ้ามากกว่า 15000

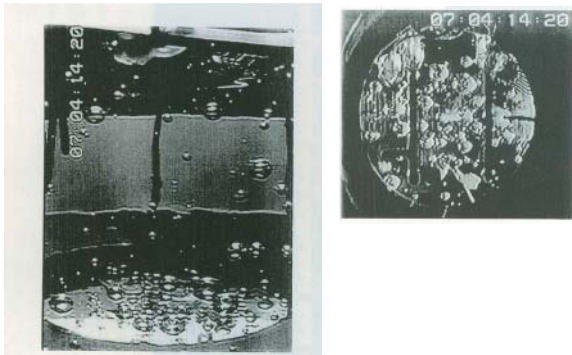
การสังเกตการไหลแบบ Marangoni แบบ 3 มิติ

ภาพที่ 10 การสังเกตการณ์สั้นไหวสามมิติของกระแสในแนวซิริโคน น้ำมัน ของเหลว

ภาพแสดง (a) คอลัมน์ของ แท่งของน้ำมันซิริโคนเหลว (b) การกระจายอุณหภูมิที่วัดด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิอินฟราเรด (c) การกระจายอัตราการไหลที่วัดโดยการสังเกตอนุภาคในของเหลวตามลำดับ การสังเกตแบบสามมิติประสบความสำเร็จเป็นครั้งแรกในการทดลองครั้งนี้

การสังเกตฟองอากาศที่เดือดและแผ่นฟิล์มของของเหลวบาง ๆ

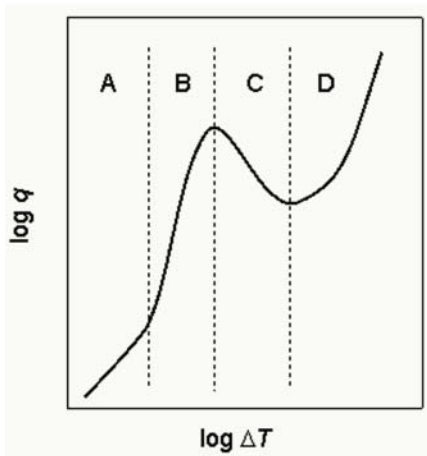

↑ heating surface

ภาพที่ 11 การสังเกตฟองที่เดือดภายใต้สภาวะไร้น้ำหนัก

เมื่อฟองอากาศของไอน้ำที่ระเหยมาจับตัวที่พื้นผิวที่ได้รับความร้อน จะก่อให้เกิดแผ่นฟิล์มบางๆ ติดอยู่ที่ผิวที่ด้านล่างของฟองอากาศ ฟิล์มขนาดไมครอนนี้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเรื่องสมบัติการถ่ายเทความร้อนในระดับหน่วยที่ใหญ่กว่า

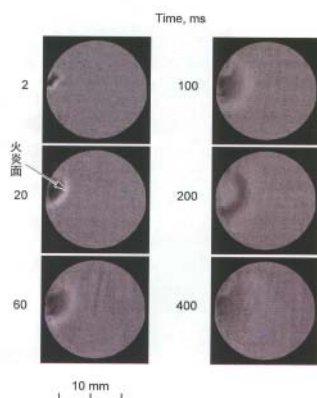
เส้นโค้งของการเดือด: กฎของโนคิยามา

ภาพที่ 12 ความแตกต่างของอุณหภูมิของผนังและของเหลวที่ไหล ?T กับ การไหลของความร้อน q

เส้นโค้งของการเดือด มีแนวโน้มดังที่แสดงในภาพทางด้านซ้าย โดยมีส่วนที่เพิ่มขึ้นด้วยอัตราคงที่ A ส่วนที่มีความชันเพิ่มขึ้น B ส่วนที่ลดน้อยลงมาเนื่องจากผลกระทบของแผ่นฟิล์มไอน้ำ C ส่วนของการเพิ่มขึ้นอีกครั้งเนื่องมาจากผลกระทบจากฟิล์มของเหลว โดยปรกติแล้ว ในกรณีที่เป็นน้ำ กำแพงของอุณหภูมิระหว่างเขต B และ C อยู่ที่ประมาณ 120 องศาเซลเซียส ระหว่าง C และ D อยู่ที่มากกว่า 200 องศาเซลเซียส มาตราส่วนของแกนในแนวนอนและแนวตั้งเป็นเลขยกกำลังทั้งคู่

การแพร่ขยายของเปลวไฟของการสันดาปแบบอ่อน

ภาพที่ 13 การสังเกตเปลวไฟจากการเผาไหม้เพื่อฉีดละอองเชื้อเพลิงเข้าไปในห้อง

ภาพถ่ายเหล่านี้แสดง การขยายของเปลวไฟที่สังเกตได้ในการทดลองจรวดที่ทำให้เกิดเสียง TR-IA เปลวไฟที่อ่อนมากก่อตัวขึ้นมาจากด้านบนซ้ายและหายไปกลางทาง การก่อตัวของเปลวไฟที่อ่อนในบริเวณที่มีออกซิเจนจากการแพร่ซึ่งถูกสังเกตพบเป็นครั้งแรกจากการทดลองนี้ ผลการทดลองนี้ทำให้เราต้องพิจารณาการเคลื่อนที่ของของเหลวและการแผ่ความร้อนระหว่างการสันดาป

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ปรากฏการณ์เฉพาะในสภาวะไร้น้ำหนักเป็นสิ่งที่ควรนำมาใส่ใจ

1. การกำจัดพองอากาศด้วยความหนาแน่นที่ต่างกันนั้นไม่สามารถทำได้
2. การถ่ายเทความร้อนเป็นผลเบื้องต้นมาจากการนำความร้อน มากกว่า การพาความร้อน
3. การพาความร้อนแบบ Marangoni กลายเป็นกลไกหลัก เมื่อมีพื้นผิวที่มีช่องเหลวอิสระ
4. ความสามารถในการเปียกน้ำได้(ที่ทำงานร่วมกันได้ระหว่างวัสดุและภาชนะ) ได้กลายเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลและวัสดุที่หลอมละลายมีแนวโน้มที่จะไหลขึ้นมาตามผิวของเบ้าหลอม

เทคนิคที่ได้จากชุดการทดลอง

เทคนิคต่างๆในการทดลองที่ได้จาก FMPT (การทดสอบกรรมวิธีทางด้านวัสดุครั้งแรก ในปี1992)

และการทดลองกับจรวดที่ก่อให้เกิดเสียงได้ถูกสรุปไว้ในตารางข้างล่าง การเก็บข้อมูลและการพัฒนาเทคนิคการทดลอง

เป็นสิ่งสำคัญและควรมีการทำเนิกรอยางต่อเนื่อง นอกจากนี้การสร้างฐานข้อมูลและการตีพิมพ์เป็นสิ่งที่ดีเพื่อให้งานที่ล้ำค่าอย่างแพร่หลาย

เทคนิคที่ได้จากการทดลอง

เทคโนโลยี	ภารกิจ	เครื่องมือ ซอฟต์แวร์และประสบการณ์
การจำลองทางคณิตศาสตร์ของ Thermodynamic เพื่อการควบคุมอุณหภูมิ	FMPT, IML-2, MSL-1, TR-IA	เตาหลอมไฟฟ้าซอฟต์แวร์สำหรับวิเคราะห์การกระจายอุณหภูมิภายในเตาหลอมเพื่อทำนายการพาความร้อนด้วยการค่า g ที่เหลือและอัตราการขยายของผลึก
การสังเกตติดตามในสถานที่จริง การใช้ประโยชน์จากเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อป	TR-IA	การวัด interferometry โดยใช้คลื่น 2 คลื่นที่มีการเปลี่ยนแปลงเฟสใน interferometer ในเวลาจริงและใช้กล้องที่มีความไวสูง
ระโยชน์ทางการค้า	FMPT, IML-2, TR-IA	กล้องดิจิตอลวีทีอาร์ กล้องวิดีโอ
การเก็บตัวอย่างการทดลองไว้ได้เป็น เวลานาน	FMPT, IML-2, MSL-1, TR-IA	การทดลองสร้างผลึก(จากสารอินทรีย์ และอนินทรีย์) การทดลองของไหล
การขนส่งตัวอย่างการทดลอง	FMPT, IML-2, MSL-1, STS-95 STS-107	การทดลองสารแขวนลอย การควบคุมและวัดการสั่นสะเทือน การควบคุม

ประสบการณ์และบทเรียนที่ได้รับ

1 ประสบการณ์บนพื้นโลก 95 % และในอวกาศอีก 5 %

ความสำคัญของการทดลองบนพื้นโลก (การเตรียมการ) การทดลองในอวกาศเป็นการต่อยอดของการทดลองบนพื้นโลก การเปลี่ยนตัวแปรของการทดลองในอวกาศนั้นกระทำได้อย่างมาก

2 การทดลองในอวกาศขึ้นอยู่กับความร่วมมือในทีม

การร่วมมือและประสานความร่วมมือระหว่างนักวิทยาศาสตร์ ผู้สร้างอุปกรณ์เครื่องมือ วิศวกรดำเนินงาน บุคลากรด้านงานธุรการ ผู้บริหารการจัดการเป็นสิ่งที่จำเป็น

3 ความสำคัญของการจำลองทางคณิตศาสตร์

การเคลื่อนที่ของของไหลเป็นตัวอย่างที่เด่นชัดเรื่องของสภาวะไร้น้ำหนัก และการทำนายปรากฏการณ์ภายใต้สภาวะไร้น้ำหนักสามารถทำได้โดยการจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อให้ได้ผลในระดับที่พึงพอใจ

4 การผสมผสานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านวิทยาศาสตร์ วิธีการที่เหมาะสม (ทางด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรม) เป็นสิ่งจำเป็น

5 ความคุ้นเคยกับอุปกรณ์ในการบิน

การเตรียมการทดลองบนพื้นโลกควรดำเนินการโดยใช้อุปกรณ์ให้เหมือนกับอุปกรณ์ที่ใช้ในเครื่องบิน ตัวอย่างและขั้นตอนก็เช่นเดียวกัน

6 การฝึกฝนอย่างหนักไม่ได้ทำให้เราสามารถละเลยความระมัดระวัง

เมื่อขนาดของตัวอย่างเปลี่ยนไป ให้ถือตัวอย่างว่าเป็นของใหม่

7 เรื่องไม่คาดคิดนำไปสู่ความสำเร็จใหม่ๆ ถือว่าเป็นโชค

8 การวิจัยดั้งเดิมมาจากเครื่องมือเดิมๆ

การเฝ้าสังเกตในสถานที่จริง ด้วย Interferometer ที่อาศัยการเปลี่ยนแปลงเฟส แสดงให้เห็นว่า กลไกการเติบโตของผลึก

การสังเกตบริเวณที่มีการไหลในลักษณะสามมิติทำให้เกิดการพัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับการไหลแบบ Marangoni

เทคนิคแนวโค้งของเซลล์ทำให้เราสามารถ ใช้การวัดค่าสัมประสิทธิ์การแพร่ได้อย่างถูกต้อง

Space Environment Utilization Resource Sites

▶ **JAXA top**

http://www.jaxa.jp/index_e.html

▶ **JAXA Space Station**

http://iss.sfo.jaxa.jp/index_e.html

▶ **JAXA Space Environment Utilization**

http://iss.sfo.jaxa.jp/utiliz/index_e.html

▶ **International Space Environment Utilization Research Data Base (ISRDB)**

http://idb.exst.jaxa.jp/english/home_e.html

▶ **Japan Space Forum (JSF)**

http://www.jsforum.or.jp/en/index_e.html

▶ **Asia-Pacific Regional Space Agency Forum (APRSAF)**

<http://www.aprsaf.org/index.html>

▶ **The Japan Society of Microgravity Application (JASMA)**

http://www.jasma.info/index_E.html

▶ **Japanese Society for Biological Sciences in Space (JSBSS)**

http://wwwsoc.nii.ac.jp/jsbss/index_e.html

▶ **Japanese Society of Aerospace and Environmental Medicine (JSASEM)**

<http://wwwsoc.nii.ac.jp/jsasem/English/index-e.html>

Japan Aerospace Exploration Agency

Tsukuba Space Center

2-1-1 Sengen, Tsukuba, Ibaraki,

305-8505 Japan

phone: +81-29-868-3697 facsimile: +81-29-868-3957

<http://www.jaxa.jp>

 R100 古紙配合率100%再生紙を使用しています

